

Skrifstofa menningar og skapandi greina

Norðurlandi vestra, 5. ágúst 2026

Efni: *Umsögn stjórnar SSNV um drög að sviðslistastefnu 2026–2030. Mál nr. S-88/2026*

Stjórn Samtaka sveitarfélaga á Norðurlandi vestra, SSNV, fagnar framlagðri sviðslistastefnu fyrir árin 2026–2030 og tekur undir markmið hennar um fjölbreytt sviðslistalíf og jafnt aðgengi landsmanna að sviðslistum óháð búsetu og félagslegum eða fjárhagslegum aðstæðum.

Stjórn SSNV telur þó mikilvægt að landsbyggðarsjónarmið verði skýrari í aðgerðaráætlun stefnunnar og að aðgerðum fylgi raunhæf fjármögnun.

Menning og byggðapróun

Öflugt menningarstarf á stóran þátt í jákvæðri byggðapróun, lífsgæðum og byggðafestu. Stjórn SSNV leggur áherslu á að í stefnunni verði skýrar fjallað um mikilvægi sviðslista fyrir samfélög utan höfuðborgarsvæðisins og að landsbyggðin verði ekki aðeins skilgreind sem viðtakandi sýninga heldur einnig sem vettvangur fyrir sköpun, framleiðslu og atvinnustarfsemi á menningarsviðinu.

Áhugaleikfélög og atvinnustarfsemi á landsbyggðinni

Starfsemi áhugaleikfélaga er mikilvægur hluti menningar- og félagslífs á landsbyggðinni og byggir starf þeirra að mestu leyti á vinnu sjálfbóðaliða og stuðningi sveitarfélaga og Uppbyggingarsjóða. Stjórn SSNV telur nauðsynlegt að stefnan fjalli skýrar um hvernig stuðningi við rekstur áhugaleikfélaga verði háttað.

Jafnframt þarf að tryggja starfsemi rótgrónna atvinnuleikhúsa og sviðslistahópa á landsbyggðinni. Á Norðurlandi vestra hefur Brúðuleikhúsið Handbendi byggt upp mikilvæga atvinnustarfsemi á sviði leiklistar. Stjórn SSNV leggur til að langtímasamningar við sviðslistahópa taki sérstaklega mið af landfræðilegri dreifingu, samfélagslegu hlutverki og aðstæðum hópa sem starfa á fámennum svæðum. Jákvætt er að stefnan geri ráð fyrir þriggja ára samningum við rótgróna sviðslistahópa.

Kortlagning aðstöðu á landsbyggðinni

Landshlutasamtökin hafa undir verkefnisstjórn Austurbrúar lagt í umfangsmikla vinnu við gagnaöflun um menningarhús og sýningaraðstöðu á landsbyggðinni í tengslum við aðgerð B.9 í byggðaaætlun.

Stjórn SSNV fagnar því að stefnan geri ráð fyrir að byggt verði á þeirri vinnu. Mikilvægt er að gögnin verði nýtt til að móta áætlun um nýtingu húsanna, nauðsynlegar úrbætur, tæknibúnað, mönnun og fjármögnun, svo eitthvað sé tiltekið.

Ferðasjóður

Stjórn SSNV fagnar áformum um sérstakan ferðasjóð fyrir sýningar innanlands. Fjárhæðir sem áætlað er að leggja til þess sjóðs eru þó of lágar og taka ekki raunhæft mið af kostnaði við flutninga, gistingu, tæknibúnað og vinnu starfsfólks.

Stjórn SSNV leggur því til að fjárveiting til ferðasjóðsins verði hækkuð verulega og að sjóðurinn geti stutt fjölbreyttar sýningar um land allt, en ekki eingöngu fámenn og tæknilega einföld verkefni.

Börn og barnamenning

Í stefnunni kemur fram á einum stað áhersla á jafnt aðgengi barna að sviðslistum og sviðslistamenntun.

Að mati stjórnar SSNV þarf barnamenning að vera mun sýnilegri í aðgerðaráætluninni. Setja þarf skýrari aðgerðir um framleiðslu og dreifingu sviðslistaverka fyrir börn, stuðning við barnamenningarstarf og tækifæri barna til virkrar þátttöku og sköpunar óháð búsetu.

Hlutverk Þjóðleikhússins

Meginmarkmið Þjóðleikhússins er að gera öllum kleift að sjá sýningar hússins óháð efnahag, búsetu, uppruna, stöðu eða aldri og að leikhúsið sé sýnilegt sem flestum.

Stjórn SSNV telur að betur þurfi að koma fram í sviðslistastefnunni hvernig þetta markmið skuli raungerast gagnvart landsbyggðinni. Skilgreina þarf hlutverk Þjóðleikhússins, til dæmis við reglulegar og fjármagnaðar leikferðir, skólasýningar og samstarf við menningarhús, áhugaleikhús og atvinnuleikhús í landshlutunum. Setja þarf mælanleg markmið um sýningar og þjónustu utan höfuðborgarsvæðisins.

F. h. stjórnar Samtaka sveitarfélaga á Norðurlandi vestra


Sveinbjörg Rut Pétursdóttir,

Framkvæmdastjóri